

Na päťdesiatiny RNDr. Jozefa Frankoviča

Dlhoročný pracovník košického závodu IGHP a popredný hydrogeológ RNDr. J. Frankovič sa v apríli tohto roku dožil päťdesiatich rokov.

Narodil sa 30. apríla 1931 v Nálepkove, okr. Sp. Nová Ves. Maturoval na Gymnázium v Gelnici roku 1952 a vysokoškolské štúdiá absolvoval na Fakulte geologicko-geografických vied Univerzity Komenského v Bratislave roku 1956.

Odbornú prax nastúpil v bývalom Východoslovenskom rudnom prieskume, ale už roku 1957 prešiel do Ústavu stavebnej geológie v Žiline, aby tam v oddelení hydrogeológie mohol realizovať svoje odborné zámery. Pod vedením RNDr. A. Porubského, CSc., riešil prvé prieskumné úlohy, ktorých význam postupne narastal. V rokoch 1958–1959 bádala hydrogeologické pomery Trnavskej pahorkatiny a zúčastnil sa na rozsiahlom prieskume súvisiacom s vodnými dielami na Dunaji.

Roku 1960 sa v rámci nového organizačného členenia Geologického prieskumu stal spoluzakladateľom a zároveň prvým vedúcim oddelenia hydrogeológie pracoviska v Košiciach, kde pracuje aj v novovytvorenom závode IGHP. Jeho mimoriadna pracovná aktivita sa od tohto obdobia sústreďuje na oblasť východného Slovenska.

Z veľkého počtu prieskumných úloh jubilanta si osobitnú pozornosť zasluhujú hydrogeologické pomery Podvihoriatskej nádrže, vytyčovanie objektov základnej pozorovacej siete podzemných vôd (HMÚ), prieskum podzemnej vody v oblasti Košice-Juh, pri ktorom predložil jeden z prvých výpočtov zásoby podzemnej vody studňovým systémom u nás.

Osobitný okruh problémov v činnosti J. Frankoviča reprezentuje vyhľadávanie podzemnej vody pre Košice (náplavy Hornádu, artézske vody Košickej kotliny, záchyty prameňov v Slovenskom krase). Významné je aj hodnotenie podzemných vôd v náplavoch Ondavy, Torysy, Hornádu a západnej časti Východoslovenskej nížiny. V ostatnom čase sa venuje vyhľadávaciemu hydrogeologickému prieskumu Braniska, Čiernej hory a povodia Hnilca.

Významný je aj podiel J. Frankoviča na mnohých syntetizujúcich prácach našej hydrogeológie. Ide napr. o Mapu zásob podzemných

vôd SSR v mierke 1 : 500 000, Hydrogeologickú mapu 1 : 50 000 — list Michalovce, Mapu hydrogeologickej preskúmanosti SSR, Hydrogeologickú rajonizáciu SSR a i. Tieto práce svedčia o hlbokej znalosti hydrogeologických pomerov východného Slovenska a schopnosti jubilanta aplikovať ich pri mnohostrannom spoločenskom využití.

Bohatú hydrogeologickú prieskumnú prax zužitkoval aj v zahraničnej expedícii v Sudáne roku 1972 pri vyhľadávaní zdrojov vody v nepriaznivých aridných podmienkach.

Za dlhoročnú odbornú a organizačnú prácu, výchovu mladých odborníkov, pomoc pri plnení hospodárskych úloh organizácie odmenili jubilanta vyznamenaním Za pracovnú obetavosť, Za pracovnú vernosť a Zaslúžilý pracovník podniku.

Pripájame sa k širokému okruhu jubilatových priateľov a spolupracovníkov a želáme RNDr. Jozefovi Frankovičovi aj do ďalších rokov veľa tvorivých síl, životného optimizmu a radosti z úspešnej práce.

Pavol Bujalka

Jubileum RNDr. Ivana Šaríka

10. júna 1981 v zdraví a v plnej tvorivej aktivite oslávil svoje päťdesiate narodeniny RNDr. Ivan Šarik, vedúci pracovník Slovenského geologického úradu v Bratislave.

Narodil sa 10. júna 1931 v Mýte pod Ďumbierom. Roku 1951 absolvoval Gymnázium v Brezne a po maturite rok pôsobil ako učiteľ na strednej škole. Roku 1952 začal študovať na Geologicko-geografickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave inžiniersku geológiu a roku 1956 získal titul promovaneho geológa.

Do zamestnania nastúpil na bratislavskom pracovisku Ústavu stavebnej geológie, o rok neskôr pracoval v Žiline ako inžiniersky geológ a od roku 1959 vo funkcii odborného geológa zameraného na inžiniersku geológiu v Geologickom prieskume v Turčianskych Tepliciach. Od roku 1961 bol vedúcim odboru inžinierskej geológie a hydrogeológie a po vytvorení celoštátneho podniku IGHP v Žiline roku 1965 ho poverili vedením odboru

inžinierskej geológie. Roku 1968 zastával funkciu geologického námestníka.

Od nástupu do praxe vykonával jubilant inžinierskogeologický prieskum súvisiaci so zakladaním rozličných stavieb, najmä vodných diel. Už po dvoch rokoch praxe riešil náročné úlohy pri zakladaní hydrocentrality Lipovec, pri výstavbe vodného diela Krpelany, skúmal horninové prostredie a podmienky výstavby projektovaných vodohospodárskych stavieb pre vyrovnávaciu nádrž Tvrdošín a vodné dielo Párnica na Orave.

Roku 1972 prešiel jubilant na Slovenský geologický úrad a venoval sa otázkam vedeckotechnického rozvoja a aplikovaného výskumu. Svoje odborné vedomosti a organizačné schopnosti v plnej miere využil pri odbornom a metodickom usmerňovaní v organizáciách Geologického prieskumu a IGHP. Roku 1973 prešiel z oddelenia výskumu do novozriadenej odboru hydrogeológie a inžinierskej geológie Slovenského geologického úradu. Aktivne sa zúčastňoval na spracúvaní programu rozvoja inžinierskej geológie a koncepčné zámery pomohol uviesť do života. Jubilant sa významnou mierou zaslúžil o spracovanie inžinierskogeologických máp v mierke 1 : 25 000 z vybraných oblastí Slovenska.

Od roku 1978 zastával funkciu riaditeľa odboru geologických prác zo štátneho rozpočtu. Napriek veľkému zaneprázdneniu sa ochotne vrátil k inžinierskogeologickej problematike a v tom čase riešil havárie na vodnej nádrži Hriňová a vodnom diele Liptovská Mara—Bešeňová. Zúčastňoval sa na činnosti koordinačných komisií, vedeckých rád a spoločností. Angažoval sa aj v telovýchovnom hnutí, a to v predsedníctve výboru lyžiarskeho zväzu SÚV ČSZTV. Ako vedúci československej reprezentácie lyžiarov sa zúčastňoval na medzinárodných lyžiarskych podujatiach európskeho významu.

Dlhoročná úspešná odborná a organizačná činnosť jubilanta bola ocenená rezortným významenaním Najlepší pracovník geologickej služby, Za pracovnú vernosť, čestným uznaním za činnosť v SVTS a pamätnou plakétou Za rozvoj inžinierskej geológie a hydrogeológie.

Pri päťdesiatych narodeninách blahozelajú RNDr. Ivanovi Šarikovi pracovníci inžinierskej geológie na Slovensku a prajú mu veľa zdravia, tvorivých síl a spokojnosti v pracovnom a osobnom živote.

Mikuláš Ingr

ZO ŽIVOTA SPOLOČNOSTI

Milan Háber: **Postavenie Fe dolomitovo-kremeňovo-chalkopyritovej mineralizácie v perme severného gemerika** (Bratislava 23. 4. 1981)

Všestranný mineralogicko-paragenetický a geochemický výskum hydrotermálnych žilných ložísk v súvrstviach permu severného gemerika potvrdil samostatné postavenie Fe dolomitovo-kremeňovo-chalkopyritovej mineralizácie v rámci metalogenetickej oblasti Spišsko-gemerského rudohoria.

Zrudnenie sa viaže na štruktúry priestorovo diferencované od oblasti rozšírenia sideritovo-sulfidickej formácie. Majú charakter poklesov, flexúrnych poklesov, v menšej miere aj prešmykov. Štruktúry sa prerušované vyplňali hydrotermálnou mineralizáciou v dvoch hlavných etapách mineralizácie (sideritovo-sulfidickej a Fe dolomitovo-kremeňovo-chalkopyritovej) s niekoľkými mineralizačnými periódami. Genetické celky navzájom oddeľuje intermineralizačná tektonika.

Hlavnými minerálmi zrudnenia sú: Fe dolomit, kremeň a chalkopyrit. Bežne sa vyskytuje pyrit, tennantit, lokálne sa vo väčšom

množstve vylúčil enargit, bornit, chalkozín, sfalerit, galenit, markazit, spekularit, rutil, pistomezit — mezitín, kalcit, baryt, sadrovec, chlorit, dickit — kaolinit a turmalín, akcesoricky sa zistil arzenopyrit, pyrotín, tetraedrit, wittichenit, covellín, magnetit, zlato, meď, amalgám striebra, pyrofytil a albit.

Sledované minerály sú ochudobnené o izomorfné prvky, ktoré sú pre ne typické. Zistil sa vyšší obsah izomorfného selénu v chalkopyrite, pyrite aj tennantite.

Termometricky sa zistilo znížovanie teploty vylučovania minerálov v rámci jednotlivých genetických celkov. Zaujímavá je nízka teplota vzniku hlavných sulfidických minerálov — 90—120 °C.

Epigenetické žilné ložiská vznikali z hydrotermálnych roztokov sčasti pochádzajúcich z magmatických procesov v období alpskeho orogénu (primárne aureoly rozptylu Hg), sčasti sa v procese uplatnili aj paleohydrotermy permských a pravdepodobne aj starších súvrstí, pričom sa vybudili metamorfnymi a orogénnymi (tektonicko-magmatickými) procesmi, o čom svedčí aj izotopický výskum hlavných žilných sulfidov ložiska Novoveská Huta.

Zdroj látok pre vznik ložísk doteraz nemožno spoľahlivo určiť. Za čiastkové látkové zdroje zrudnenia pokladáme aj polohy kar-

553.065(439.67)